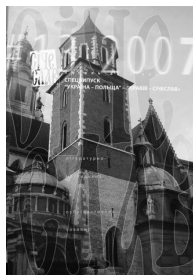

ПІДСУМКИ ДЕСЯТОГО МІЖНАРОДНОГО КНИЖКОВОГО ЯРМАРКУ “КНИЖКОВИЙ СВІТ – 2007”

У Києві з 8 по 11 листопада 2007 р. в експоцентрі “Спортивний” проходив Десятий міжнародний книжковий ярмарок “Книжковий світ – 2007”. Найпомітнішою серед науково-популярних видань журі конкурсу визнано двотомну наукову монографію Євгена Нахліка “Пантелеймон Куліш: Особистість, письменник, мислитель” (К.: Український письменник, 2007). Упродовж акції було проведено конкурс “Книжковий дивосвіт України”, де книжки видавництва “Навчальна книга – Богдан” виборили почесні дипломи. Так, Антологія української поезії ХХ ст. “Дивоовид” (упоряд., передмова, довідки про авторів канд. філол. наук, наукового співробітника Львівського відділення Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України Івана Лучука) посіла друге місце в номінації “Краще навчальне та навчально-методичне видання”.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖУРНАЛУ “СІЧЕСЛАВ” У КРАКОВІ

20 листопада 2007 року в Ягеллонському університеті (Краків) відбулася презентація літературно-мистецького журналу “Січеслав” за участю головного редактора цього видання, голови Дніпропетровської обласної організації НСПУ Лесі Степовички. Увазі присутніх було запропоновано спеціальний номер нового журналу, що присвячений українсько-польській співпраці в галузі культури. Проект готувався впродовж року спільними зусиллями двох ініціативних груп, що представляли відповідно Дніпропетровськ і Краків. Разом із Лесею Степовичкою співорганізатором проекту виступив професор кафедри україністики Ягеллонського університету Ярослав Поліщук. Почесний патронат заходу надало Генеральне Консульство України у Кракові, на унікальній вартості цього проекту наголосила у вступному слові віце-консул *С.Мирончук*.

Спеціальний номер журналу “Січеслав”, що має назву “Україна – Польща. Краків – Дніпропетровськ”, містить цікаві матеріали, що виявляють сприйняття досягнень краківської культурної еліти в Україні, а також навпаки – зв’язки з Краковом українських культурних діячів. Журнал пропонує читачеві твори класиків – В.Шимборської, Ч.Мілоша, С.Є.Леца в нових перекладах українською А.Савенця, С.Злючого, М.Чабана. Є тут і добірка сучасних краківських поетів Б.Жураковського та Г.Добренько, репортаж про постановку на Україні ранніх драм Кароля Войтили (Івана Павла II). Окремий блок становлять твори молодих україномовних авторів, пов’язаних із Краковом, – П.Крупи, І.Мричка, О.Терефенко та інших. У розділі літературознавства та есеїстики вміщено ґрунтовний огляд українських перекладів В.Шимборської доктора А.Савенця з Любліна, а також есей Я.Поліщука, присвячений маловідомим фактам творчої біографії видатного поета, перекладача й почесного доктора (*honoris causa*) Ягеллонського університету Максима Рильського, що свідчать про його особливе замилювання Краковом. У хроніці подаються новинки з життя польської громади у Дніпропетровську. Матеріали спецвипуску переконливо засвідчують, що українсько-польська співпраця на культурній ниві сьогодні дуже актуальна й має великі перспективи розвитку. Про це йшлося у виступах учасників презентації, зокрема авторів журналу *Лесі Степовички, Я.Поліщука, А.Савенця*, а також *Б.Жураковського, Д.Півоварської* та ін. Учасники проекту сподіваються зацікавити ним ширше коло осіб, яким небайдужі проблеми українсько-польських стосунків. Після Кракова презентації журналу відбудуться також у Дніпропетровську та Харкові.

м. Краків

Ярослав Поліщук

“ПАЛІМПСЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ, АБО КОД МАЙБУТНЬОГО”

У контексті цьогорічного відзначення 70-річчя Василя Стуса важливо повернутися до осмислення історії української літератури, визначити проблеми розвитку сучасної національної культури, щоб спрямувати її рух у майбутнє. Цими настановами керувалися учасники дискусії на тему “Палімпсест української культури, або Код майбутнього”, що відбулася 23 січня 2008 р. у конференц-залі інформагенції “Укрінформ”. На думку письменниці, редакторки культурологічного

тижневика “Слово Просвіти” *Любові Голоти*, визначення теперішнього стану української культури як “культурного лиха” лише загострює проблему, але не дає розв’язань. Треба змінити акценти. “Маємо говорити про українську культуру як зону національного опору, і ця ідея має об’єднати й письменників, і ЗМІ, і всіх людей культури”.

Хоч сучасна культура культивує багато другорядного й маловартісного з мистецького погляду, але поряд із літературою антиестетики в Україні існує й література, опроявлена через національне творення, національну філософію — це, зокрема, нові книжки *Любові Голоти* “Епізодична пам’ять” і *Марії Матіос* “Майже ніколи не навпаки”. Маємо також повернутися до перепрочитання письменників доби “Розстріляного Відродження” та “шістдесятництва”, натомість в Україні вони не перепрочитані і світ про них не знає. На цьому наголосив редактор відділу критики журналу “Всесвіт”, автор книжки “Код майбутнього”, що вийшла коштом гранту Президента України, *Дмитро Дроздовський*. В Україні також немає потрібного школі й навчальним закладам видання про творчість *Василя Стуса* — і Міністерство освіти та Мінкультури цим не опікуються, зауважив він.

Як зазначив лауреат Національної премії ім. Т.Шевченка, письменник, редактор часопису “Київська Русь” *Дмитро Стус*, із сьогоденної ситуації в галузі культури треба виходити системно й починати передовсім із сільських і районних бібліотек, відновлення книгарень у районних центрах: “Маємо починати з якоїсь мінімальної інфраструктури, щоб на виконання дуже гарних державних законів і декларацій дати людям доступ до національної культури”. І тут потрібне серйозне державне фінансування, оскільки твори “шістдесятників”, представників “Розстріляного Відродження” видавалися в 90-х рр. настільки мізерними накладками, що просто не дійшли до районних і сільських бібліотек. Та ж ситуація і з класиками української літератури, розвиток культури без видань яких неможливий, зокрема *П.Куліша*, *О.Довженка* (якщо щось і видається, то похапцем, передруковуються старі тексти, без поновлення купюр, без наукового коментаря).

На прес-конференції також мали слово літературознавець *Д.Льницький* (м. Львів), журналіст *Ж.Безп’ячук*, поетеса і журналіст *Н.Гнатюк*, перекладач *Д.Чистяк*, студент НаУКМА *Н.Назаров*.

На переконання учасників дискусії, Україна має вершинні здобутки в літературі, однак їх потрібно просувати, аби вони прозвучали у світі, зокрема фінансувати їхні переклади англійською. Необхідно виробити й відпрацювати механізми розвитку й захисту української культури. Натомість виглядає, що держава поки що не зацікавлена в розвитку української культури через формування цілісних стратегій фінансування, створення фондів, допомоги у проектах, сьогодні конче потрібних для того, щоб Україна утвердилася як нація, як велика культура.

Дмитро Дроздовський

НАУКОВИЙ СЕМІНАР “ВАСИЛЬ СТУС – ПЕРЕКЛАДАЧ”

29 січня ц. р. на кафедрі літератури та іноземних мов Національного університету “Києво-Могилянська академія” в рамках щорічних “Днів науки в НаУКМА” відбувся науковий семінар “Василь Стус — перекладач”. Попри широке зацікавлення творчістю поета, проблема перекладів Стуса досі лишається мало дослідженою, як, зрештою, й історія художнього перекладу в Україні в цілому. Про це говорив *В.Радчук*, який у своїй доповіді окреслив загальні питання перекладацької діяльності Василя Стуса. Окремі переклади поета з російської, німецької, англійської та івриту доповідачі розглянули в контексті оригінальної творчості Стуса та в компаративному аспекті. Зокрема, *Л.Кисельова* звернула увагу на імпліцитні коди Срібної доби у Стусовому перекладі вірша *Марини Цветаєвої* та палімпсестну природу самого перекладу. *Р.Веретельник* простежив зміну акцентів у перекладі *Кіплінгової* поезії “If”, пов’язану зі світоглядними орієнтирами, та порівняв переклад Василя Стуса з іншими українськими перекладами цього вірша. Проблему “Стус і Рільке” порушила у своїй доповіді *О.Калашник*, яка не обмежилася перекладами, а проаналізувала спорідненість поетологічних настанов двох авторів. Інший переклад з німецької — “Фугу смерті” *Пауля Целана* — обрала для дослідження *О.Межевікіна*, простеживши образні кореляції між оригінальним і перекладним текстами. Доповідь *М.Єгорченко* була присвячена єдиному в доробку Стуса перекладові з івриту — віршу “Мої мерці” *Рахель*, що співзвучний його власній поезії. У дискусії взяли участь відомий громадський і культурний діяч *Є.Сверстюк*, який поділився спогадами про перекладацькі зацікавлення Василя Стуса, дослідниця спадщини поета *О.Дворко* та перекладач німецької поезії, зокрема *Пауля Целана*, *М.Білорусець*. Виголошені на науковому семінарі “Василь Стус — перекладач” доповіді будуть опубліковані.

Наталія Якубчак